

Nya krav ska hindra spridning av smittoämnen

Hygienkraven har skärpts inom vård och omsorg. De krav som sedan länge finns inom sjukvården gäller nu också för exempelvis hemtjänst och inom gruppboende samt särskilt boende för äldre.

Orsaken är risken för spridning av smittoämnen och att olika multiresistenta bakterier blivit vanligare ute i samhället. Detta har fått Socialstyrelsen att införa de nya föreskrifterna (SOSFS 2015:10) om basal hygien i vård och omsorg.

Arbetskläder enbart för jobbet

Föreskrifterna gäller i arbetssituationer där fysisk kontakt förekommer mellan personal och patienter/brukare/boende och det finns risk för att smittoämnen överförs. Kraven innebär bland annat att:

- arbetskläderna ska bytas minst en gång om dagen,
- arbetskläderna enbart får bäras på jobbet,
- arbetskläderna ska vara kortärmade för att underlätta handhygien.

– Vi har märkt av ett ökat intresse från olika kommuner. De efterfrågar lösningar på hur de ska hantera och tvätta arbetskläderna, säger Lars Dahmm, styrelseledamot i Sveriges Tvätteriförbund och tidigare sektionschef på Tvätteriet i Alingsås, som bland andra försörjer sjukvården inom Västra Götalandsregionen med tvätt, textilier och sterila produkter.

Detta är vad som krävs

En förutsättning är att arbetskläderna ska gå att tvätta så att de blir rena och fria från smittoämnen. Socialstyrelsen har däremot inga synpunkter på vem som tillhandahåller och tvättar arbetskläderna. Hur föreskrifterna ska uppfyllas är något som kommunerna själva måste omsätta i praktiken.

– Som jag ser det krävs termiskt desinficerade arbetskläder, vilket innebär tvätt i minst 70°C under tio minuter. Att detta är gjort ska kunna visas. Då fungerar det inte att personalen tvättar hemma i sin egen tvättstuga. Det krävs industriell tvätt med processkontroll, konstaterar Lars Dahmm.

Kommunerna förbereder upphandlingar

Rimligen kommer kommunerna framöver att tillhandahålla arbetskläderna. Då kan de garantera att de gjort vad som krävs för att förhindra smittspridning. Sveriges Tvätteriförbund genomförde därför under sommaren 2016 en enkätundersökning bland landets kommuner. Resultaten visade på att många nu undersöker vilka behov de har och ligger i startgrupparna för att genomföra upphandlingar.

– Sveriges T-märkta tvätterier uppfyller de krav som måste ställas. De arbetar professionellt och har kontrollerade processer. Kapacitet finns eller kan byggas ut för att klara de volymer som vi kan räkna med. De etablerade tvätterierna har också redan turbiner som cirkulerar för att hämta och lämna tvätt, säger Lars Dahmm.

Med andra ord, på de allra flesta håll finns infrastrukturen redan klar för kommunernas nya behov.

Olika vägar att gå

Det finns flera vägar att gå. Kommunerna kan hyra arbetskläderna och därmed få hela textilservicen i upphandlingen, alternativt köpa in sina egna textilier och göra upphandlingar av tvättservicen. En del kommuner har funderat på att skaffa egna tvätterier. Det kräver dock både stora investeringar och tillgång till kompetens.

– Utförarna måste hantera detta rätt. Alternativet kan bli förödande. Syftet med föreskrifterna är tydligt att undvika risken för infektioner bland sjuka och äldre.

Berättad för Ulf Silfverström